

پرسشنامه سلامت معنوی

پرسشنامه ۲۰ سؤالی سلامت معنوی پولوتزین و الیسون (۱۹۸۲) که ۱۰ سؤال آن سلامت مذهبی و ۱۰ سؤال دیگر سلامت وجودی فرد را می‌سنجد. نمره سلامت معنوی جمع این دو زیر گروه است که دامنه آن بین ۱۲۰-۲۰ می‌باشد. پاسخ این سؤالات بصورت لیکرت ۶ گزینه‌ای از کاملاً مخالفم تا کاملاً موافقم دسته‌بندی شده است. در سؤالات ۳، ۴، ۷، ۸، ۱۰، ۱۱، ۱۴، ۱۵، ۱۷، ۱۹، ۲۰ کاملاً مخالفم نمره ۱ و سؤالات ۱، ۲، ۵، ۶، ۹، ۱۲، ۱۳، ۱۶، ۱۸ کاملاً مخالفم نمره ۶ گرفته است. در پایان سلامت معنوی افراد به سه دسته پایین (۲۰-۴۰)، متوسط (۴۱-۹۹) و بالا (۱۰۰-۱۲۰) تقسیم‌بندی می‌شود.

$$R=0/82$$

عبارت‌های با شماره فرد سلامت مذهبی و عبارت‌های با شماره زوج سلامت وجودی را می‌سنجد. در تلاش برای تدوین ابزاری معتبر و پایا در مورد سلامت معنوی، ابتدا مطالعاتی جهت مشخص کردن منظور مردم از کلمه معنویت انجام شد. جهت مشخص شدن درک مردم از احساس خودشان در مورد سلامت معنوی، از جمعیت عمومی خواسته شد تا سلامت معنوی خود را با اصطلاحات خودشان توصیف کنند. مقالات مربوط به موضوع نیز مطالعه شد. از این دو منبع، روشن شد که مردم در مورد احساس خود درباره سلامت معنوی دو گونه صحبت می‌کنند، برخی افراد، مشخصاً از زبان مذهبی برای صحبت در مورد آن استفاده می‌کنند و دیگران در مورد احساس خود درباره سلامت معنوی به زبان غیرمذهبی صحبت می‌کنند. مشاهده گردید که بعضی اوقات این دو روش صحبت درباره موضوع، همپوشانی دارد، به همین خاطر، عمداً تلاش شد تا ابزاری برای سلامت معنوی تدوین شود که دو خرده مقیاس را شامل شود: یک خرده مقیاس برای اندازه‌گیری سلامت مذهبی و یک خرده مقیاس برای اندازه‌گیری سلامت وجودی (فلسفه وجود انسان). به هنگام ساخت مقیاس سلامت معنوی به این موضوع نیز توجه شد که ابزار مورد نظر می‌بایست به اندازه کافی عمومی باشد تا قابل استفاده برای مردم با عقاید مذهبی و معنوی متفاوت باشد (امیدواری، ۱۳۸۷).

مقیاس سلامت معنوی (SWB) توسط پالوتزین و الیسون (۱۹۸۳) طراحی شده است. این مقیاس یک پرسشنامه حاوی ۲۰ عبارت است که پاسخ‌های آن برطبق مقیاس لیکرت ۶ قسمتی (از کاملاً موافقم تا کاملاً مخالفم) می‌باشد. این مقیاس به دو گروه سلامت مذهبی و سلامت وجودی تقسیم می‌شود که هر کدام ۱۰ عبارت را شامل شده و نمره ۶۰-۱۰ را به خود اختصاص می‌دهد. عبارت‌های فرد سلامت مذهبی و عبارت‌های زوج سلامت وجودی را نشان می‌دهند. نمره کل سلامت معنوی جمع نمره‌های این دو زیر گروه می‌باشد که بین ۱۲۰-۲۰ خواهد بود. در عبارت‌های با فعل مثبت پاسخ‌های «کاملاً موافقم» نمره ۶ و «کاملاً مخالفم» نمره ۱ را می‌گیرند و بقیه عبارت‌ها که با فعل منفی هستند، پاسخ‌های «کاملاً موافقم» نمره ۱ و «کاملاً مخالفم» نمره ۶ را می‌گیرند. مجموع نمرات به دست آمده را می‌توان به صورت زیر دسته‌بندی نمود:

۲۰-۴۰	- سلامت معنوی در حد پایین
۴۱-۹۹	- سلامت معنوی در حد متوسط
۱۰۰-۱۲۰	- سلامت معنوی در حد بالا

این پرسشنامه در ایران توسط مژگان عباسی در سال ۱۳۸۴ بر روی ۲۸۳ دانشجوی پرستاری دانشگاه‌های ایران، تهران و شهید بهشتی اجرا گردیده است. برای این پرسشنامه $R=0/82$ گزارش شده است.

پرسشنامه سلامت معنوی

لطفاً نظر خود را درباره هر یک از گزینه‌های زیر با زدن علامت ضربدر مشخص کنید.

کاملاً موافقم	موافقم	نسبتاً موافقم	نسبتاً مخالفم	مخالفم	کاملاً مخالفم		
						۱. در دعا و خلوت با خداوند احساس رضایت زیادی نمی‌کنم.	
						۲. نمی‌دانم که هستم، از کجا آمده‌ام و به کجا خواهم رفت.	
						۳. معتقدم که خدا مرا دوست دارد و در همه حال مراقب من است.	
						۴. احساس می‌کنم که زندگی یک تجربه مثبت و خوشایند است.	
						۵. من معتقدم که خدا در زندگی من نقشی ندارد.	
						۶. احساس می‌کنم که آینده نامعلومی دارم.	
						۷. من با خدا ارتباط معنوی خاصی دارم.	
						۸. در زندگی به حد کمال رسیده و کاملاً احساس رضایت می‌کنم.	
						۹. احساس می‌کنم که از جانب خدا حمایت نشده و نیرو نمی‌گیرم.	
						۱۰. نسبت به مسیر زندگی که در پیش رو دارم احساس خوبی می‌کنم.	
						۱۱. معتقدم که خدا به مشکلات من توجه می‌کند.	
						۱۲. من از زندگی‌ام لذت کافی نمی‌برم.	
						۱۳. ارتباط فردی رضایت‌بخشی با خداوند ندارم.	
						۱۴. در مورد آینده‌ام احساس خوبی دارم.	
						۱۵. رابطه من با خدا به من کمک می‌کند که احساس تنهایی نکنم.	
						۱۶. من حس می‌کنم که زندگی پر از رنج و ناراحتی است.	
						۱۷. زمانی که ارتباط نزدیکی با خدا دارم احساس کمال می‌کنم.	
						۱۸. زندگی معنا و مفهوم زیادی ندارد.	
						۱۹. ارتباط با خداوند در احساس سلامتی من نقش دارد.	
						۲۰. معتقدم هدف خاصی برای زنده بودنم وجود دارد.	